

MATKAILU- JA TEATTERIALA FANITTAVAT MAANMITTAUSOSAAMISTA

©Hannu Hyypä & Marika Ahlavuo

Tilastokeskuksen mukaan ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset Suomessa lisääntyivät 14,5 prosenttia tammi–lokakuussa 2017. Matkailuala ja sen oheispalvelut ovat siirtymässä yhä enemmän myös digitaalisiksi ja verkkoon. Meeting Professionals Internationalin mukaan Yhdysvalloissa tapahtumateollisuuden arvoksi on vuositasolla arvioitu yli 220 miljardia euroa ja Britanniassakin yli 60 miljardia euroa. Matkailu- ja teatteriala kokeilevat ennakoitua luultomasti maanmittauksessa käytettäviä teknologioita laajentamaan omaa tarjontaansa yhä vaativammalle yleisölle.

Virtuaalimatkailua esiteltiin näyttävästi Matkamessuilla 2018.

MATKAILUALAN KASVU TARVITSEE UUDENLAISTA DIGITAALISUUTTA

Matkailuala on ollut vuonna 2017 yli 10 %:n kasvussa, mutta Business-Finlandin mukaan kasvu tarvitsee avukseen uudenlaista digitaalisuutta ja edelläkävijyyttä. Matkamessut 2018 houkuttelivat paikalle yli 70 000 kävijää. Matkailun käyttöön sopivat uudenlaiset digitaalisuutta hyödyntävät sovellukset ovat maanmittausalalla hyvinkin tuttuja. Niin matkailun innovaatioissa kuin digi-innovaatiokilpailuissakin hyvin pärjänneet ideat soveltavat laajasti maanmittausalan osaamista. Dronet, pelillisuus, lisätty todellisuus, panoraamanäkymät ja 3D-kartat vastaavat hyvin matkailun digisovellusjanoon.

Kopterikameroiden (drone) avulla kerätyt aineistot vakiinnuttavat asemaansa matkakohteiden ja nähtävyyksien esittelyssä. Lintuperspektiivistä otetut videot saavat rinnalleen tulevaisuudessa tarkempia monimediaisia esityksiä. Jo nyt dronen avulla näyttävän sisällön tuottaminen turistin matkakuumetta lisäämään tai matkan muistoja vahvistamaan onnistuvat useasta kohteesta hyvinkin nopeasti. Kohteen digimateriaali on kätevästi myös kavereiden nähtävissä, kun se jaetaan sosiaaliseen mediaan. Vaikeakulkuiset ja eksoottiset kohteet tulevat suuren yleisön ihasteltaviksi ja tukemaan matkapäätöksiä.

MATKAILUALALLA VIRITELLÄÄN HILJAISUUDESSA DIGITAALISTA KOKEMUS- JA MARKKINOINTIMATERIAALIA

Matkailumessuilla 2018 virtuaalista matkailukonseptiaan esitti 100 Moods From Finland. Messukeskuksessa esillä oli näyttävä isohko 360-teatteri sekä virtuaalilaseilla ihasteltava kotimaan luontokohteita esittelevä virtuaaliesitys. 360-teltassa nähtävänä oli kotimaan vehreää ja vihreää kesämaisemaa. Messuyleisölle avautui täysin uudenlainen tapa tutustua Suomen kauniisiin käyntikohteisiin. Turistille halutaankin avata Suomen luontokohteita ennen näkemättömällä tavalla.

VIRTUAALILASEILLA PIKAMATKALLE MERENKURKKUUN

Virtuaalilaseilla onnistui 100 Moods From Finlandin Facebook-sivuilla mainostama lyhyt teleporttaus kotimaan ympäristökohteisiin. Yritys on toteuttanut visuaalisesti kauniin virtuaalinäyttelyn käytännössä sataan eri Suomi-kohteeseen. Tällöin on mahdollista surfata Suomen upeisiin kohteisiin kuten hieman hankalamman lähestymismatkan päässä sijaitsevaan, Inarinjärven saareen. Virtuaalilaseilla maisemien korkeuserotkin tuntuivat todellisilta. Joulupukin toimisto, Rukan rinteet, avantouinti ja Seinäjoen Apila-kirjasto sekä viljanpuinti ovat muutamia esimerkkejä kohteista, joita yritys esitteli.

VAPAA-AJAN MATKAILUN TRENDIESTÄ 2018

Aurinkomatkat on teettänyt tutkimuksen vapaa-ajan matkailun trendeistä niin maailmalla kuin Suomessakin. Matkailun trendeissä korostuvat erityisesti matkailun helppous, uudenlaiset kokemukset, lomailun paikallinen tunnelma sekä hyvinvoinnin maksimointi. Erilaisten teemojen ympärille rakennetut matkat kiinnostavat myös yhä enemmän. Osa matkailijoista haluaa kehittää itseään aktiivisemmilla harrastuksilla, joissa yhdistyvät yhä useammin palauttavat (zen) ja fyysiset aktiviteetit (adrenaliini).

Näiden kohteiden tutustumiseen 360-kuvat, lisätty todellisuus ja tekoäly tuovat mainion lisän lomakohteen kokemiseen ja ympäristöstä oppimiseen.

TEATTERIALALLAKIN ETSITÄÄN UUSIA YLEISÖJÄ

Kuten matkailussa myös teatterissa luodaan mielikuvia ja elämyksiä. Molemmat alat ovat hyvin luovia ja mielikuvitusrikkaita. Vaikka esittävän taiteen ydin teatterinäytöksissä onkin yleisön ja esittäjän välisessä vuorovaikutuksessa, voidaan maanmittauksessa käytettävää teknologiaa valjastaa tukemaan myös teatterin uudistuvaa toimintaa.

Yhdistämällä teatterin tarinankerronta- ja yleisötyöosaamista sanat kuten pelillisuus, osallistaminen ja vuorovaikutus heräävät eloon. Kolmiulotteinen, mittatarkka aineisto toimii mainiosti pohjana virtuaaliesityksille. Digitaalisen fotogrammetrian mahdollisuudet tuottaa ennen kokemattomia elämyksiä on huomattu Jyväskylän kaupunginteatterissa.

Varsinaisen näytöstoiminnan tulevaisuussuunnittelun rinnalla teatterilla on pohdittavana myös teatterin rahoitus. Yhä tiukkeneva valtion avustus haastaa teatterialan pohtimaan myös kiinteistössä näytösten ja harjoitusten ulkopuolella toteutettavaa tekemistä.

MONIMEDIAISUUS LAAJENTAA YLEISÖPOHJAA

Monimediaisuus avaa uusille käyttäjäryhmille mahdollisuuden seurata näytöstä – ajasta ja paikasta riippumatta. Erityisryhmät, kuten vaikkapa laitoksissa syystä tai toisesta elävät tai muuten

Virtuaalisovellukset tuovat tulevaisuudessa Rovaniemen Lumihotellinkin koettavaksi laajemmalle yleisölle.

© Marika Ahlqvist & Hannu Hyyppä

© Hannu Hyyppä & Marika Ahlavo

Jyväskylän kaupunginteatteri on Alvar Aallon käsialaa.

arkisesta yhteiskunnasta syrjäytyneet voivat päästä seuraamaan näytöstä netin kautta milloin haluavat.

Tulevaisuudessa kielikään ei välttämättä ole esteenä virtuaalteatterin näytöksissä, kun tekstitys tai dubbaus yhdistetään virtuaalteatteriesitykseen, jota voi seurata netin kautta paikasta riippumatta. Teatterin nyky-yleisön ikääntyessä ja tubettajasukupolven vaatiessa uudenlaista digitarjontaa joutuu teatterikin uudistumaan.

TEATTERI TESTAA MAANMITTAUSTEKNIIKOITA VIRTUAALITEATTERI-HANKKEESSA

Aalto-yliopiston Rakennetun ympäristön mittauksen ja mallinnuksen instituutin yhteistyöhanke Jyväskylän kaupunginteatterin ja Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa – ”Virtuaaliseikkailu teatterin maailmaan” – alkoi lokakuussa 2017.

Virtuaaliseikkailun kaltaiset hankkeet mahdollistavat uudenlaisen yhteistyön, jossa uusia teknologioita voidaan pilotoida monialaisesti. Lisäksi virtuaaliseikkailu mahdollistaa huippututkijaresurssien käytön Jyväskylän teatterin osoittamaan aitoon tarpeeseen. Kokeilussa katsoja voi vaeltaa virtuaaliodellisudessa teatterin sisällä ja tarkastella, miten näytöksen illuusio ja lavasteet on synnytetty ja miten teatterinäytelmä toteutetaan. Samalla selvitetään digitaalisuuden luomia uusia ansaintalogiikoita. Virtuaalteatteri-hankkeen lisäksi kulttuuritapahtumien tulevaisuutta konseptoidaan yhdessä alan toimijoiden kanssa EAKR-rahoitteisessa 3D-kulttuurihubihankkeessa.

LOPUKSI

Maanmittarin työ on nähnyt aikojen saatossa paljon. Tulevat vuodet uudistavat kaikkia ammattialoja yhä vauhdikkaammin. Ammattitaidon vaatimukset, poikkialaisuus ja oman osaamisen kehittäminen yhteiskunnan tarpeisiin vaatii paljon niin eri alo-

jen toimijoilta, yksilöiltä kuin opettajilta. Teknologinen kehitys on vauhdikasta, joten niin yritystoiminnassa, opetuksessa kuin tutkimuksessa on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan ennakoimaan yhteiskunnan tulevia tarpeita. Matkailu- ja teatteriala ovat yhteistyöhalukkuutensa jo ilmaisseet.

LISÄTIETOJA

Tiedetuottaja Marika Ahlavo, marika.ahlavo@aalto.fi
 3D-studion päällikkö TkL Matti Kurkela, matti.kurkela@aalto.fi
 Lehtori Pasi Toivanen, pasi.toivanen@humak.fi
www.aalto.fi/fi/current/news/2017-10-13-004/
www.tinfo.fi/fi/TINFO-tiedote_29__5102017#15
www.suomenteatterit.fi/2017/12/4618/
www.humak.fi/julkaisut/valayksia-humakista/
<https://6aika.fi/avoim-kaupunkimalli-avoimena-innovaatioalustana/>

MARIKA AHLAVUO toimii tiedetuottajana Aalto-yliopistossa Rakennetun ympäristön mittauksen ja mallinnuksen instituutissa, joka on osa Suomen Akatemian laserkeilaustutkimuksen huippuyksikköä 2014–2019 ja projektipäällikkönä 3D-kulttuurihubihankkeessa sekä Humakissa tiedetuottajana osallistuen hanke-, tutkimus- ja julkaisu toimintaan.
 Sähköposti: marika.ahlavo@aalto.fi.

HANNU HYYPPÄ työskentelee Aalto-yliopistossa professorina ja toimii Suomen Akatemian rahoittamien hankkeiden ”Laserkeilaustutkimuksen huippuyksikön” ja ”STN COMBAT-hankkeen” Aalto-yliopiston osuuden johtajana.
 Sähköposti: hannu.hyyppa@aalto.fi.